

De Tao van de Expliciete Vraag

In de oude wereld vroeg een leerling aan de meester:

"Meester, waarom krijg ik zo vaak niet het antwoord dat ik zoek?"

De meester glimlachte.

"Welke vraag heb je gesteld?"

De leerling dacht even na.

"Dat weet ik niet precies."

De meester knikte.

"Dat vermoedde ik al."

De volgende ochtend nam de meester hem mee naar een bron.

Helder water stroomde uit de rotsen.

De meester gaf de leerling een beker.

"Vraag de bron om melk."

De leerling keek verbaasd.

"Dat kan niet."

"Waarom niet?"

"Omdat het een waterbron is."

De meester glimlachte.

"Goed."

"Vraag haar nu om honing."

De leerling lachte.

"Dat kan ook niet."

"Waarom niet?"

"Omdat ik weet wat ik vraag."

De meester knikte tevreden.

Ze gingen zitten naast het stromende water.

"Veel mensen zijn niet duidelijker dan iemand die bij een bron om honing vraagt."

De leerling fronste.

"Hoe bedoelt u dat?"

De meester keek naar de stroom.

"Zij vragen om geluk,
maar weten niet wat geluk voor hen betekent."

"Zij vragen om succes,
maar kunnen niet uitleggen wat succes is."

"Zij vragen om liefde,
maar weten niet wat zij werkelijk zoeken."

De wind streek over het water.

"En daarna zijn zij teleurgesteld
wanneer het leven geen duidelijk antwoord geeft."

Ze liepen verder.

Onderweg kwamen zij een man tegen.

De man klaagde luid.

"Niemand begrijpt mij."

De meester vroeg:
"Vertel eens wat je hebt gezegd."
De man antwoordde:
"Ik heb gezegd dat ik iets beters wilde."
"Wat bedoelde je met beter?"
De man zweeg.
"Meer geld?"
"Meer tijd?"
"Meer rust?"
"Meer vrijheid?"
De man wist het niet.
Toen zij verder liepen, glimlachte de meester.

"Wat zag je?"
vroeg hij.
"De man wist niet wat hij wilde."
"Precies."
De meester keek naar de horizon.
"En toch verwachtte hij
dat anderen hem zouden begrijpen."

Ze gingen zitten onder een oude boom.
De leerling dacht lang na.
Toen vroeg hij:
"Meester, waarom is een expliciete vraag zo belangrijk?"
De meester pakte een boog.
Hij richtte een pijl op een doelwit.
"Wat gebeurt er wanneer ik niet richt?"
"Dan mis je waarschijnlijk."
De meester knikte.
"En toch leven veel mensen zo."
Hij liet de boog zakken.
"Zij hopen op antwoorden,
maar formuleren hun vraag niet."

De zon brak door tussen de bladeren.
Toen sprak de meester:
"Een expliciete vraag dwingt een mens
om helder te denken."
"Waarom?"
"Omdat hij eerst aan zichzelf moet uitleggen
wat hij werkelijk bedoelt."
De leerling luisterde aandachtig.

Ze liepen verder.
Onderweg kwamen zij een jonge programmeur tegen.
De jongen zat gefrustreerd achter zijn scherm.

"Wat is er aan de hand?"
vroeg de meester.
"De computer doet niet wat ik wil."
De meester glimlachte.
"En heb je de computer verteld wat je wilt?"
De jongen keek op.
"Dat dacht ik."
De meester bekeek de code.
Toen lachte hij.
"Nee."

De leerling moest lachen.
Maar plotseling zag hij de diepere les.
Niet alleen computers.
Niet alleen mensen.
Ook het leven zelf reageert vaak op de helderheid van onze vraag.

De avond viel.
De eerste sterren verschenen.
De meester keek omhoog.
"De onduidelijke mens vraagt:
'Geef mij iets goeds.'"
De leerling glimlachte.
"En de wijze?"
vroeg hij.
De meester keek naar de hemel.
"De wijze onderzoekt eerst wat hij werkelijk zoekt."
De wind werd zachter.
"Want een heldere vraag
is vaak al de helft van het antwoord."

Plotseling begreep de leerling iets.
Veel van zijn verwarring
was niet ontstaan door slechte antwoorden.
Maar door onduidelijke vragen.
Niet omdat de wereld stil bleef.
Maar omdat hij zelf niet wist
wat hij werkelijk wilde weten.

De meester stond op.
"Onthoud dit."
"De kwaliteit van een antwoord
wordt vaak begrensd
door de kwaliteit van de vraag."
Hij wees naar de sterren.
"Daarom zoekt de wijze
niet eerst naar betere antwoorden."

Hij glimlachte.

"Maar naar betere vragen."

De leerling keek naar de hemel.

En voor het eerst begreep hij:

dat helderheid niet begint

bij het antwoord.

Maar bij de vraag.

De ongeduldige mens

zoekt antwoorden.

De wijze mens

onderzoekt zijn vraag.

Want een vage vraag

leidt vaak naar een vaag antwoord.

Maar een expliciete vraag

opent deuren

die voor anderen gesloten blijven.

Daarom leert de wijze

eerst helder te vragen,

zodat de waarheid weet

waar zij naar binnen mag komen.